

De același autor la Editura Mistica:

Autocontrolul pas cu pas

Cristaloterapia

Cabala

Arta divinației

Dan Seracu

Astrologia Yì Jīng-ului

DAN SERACU (1946–1999) a absolvit Facultatea de Chimie a Universității din București și, de-a lungul anilor, s-a afirmat ca bioenergetician, chimist, pedagog și specialist în terapii alternative. În anul 1992 Universitatea din București i-a conferit titlul de doctor în chimie. A fost membru al unor organizații precum Societatea de Științe din New York, Societatea de Chimie Analitică din România, Societatea Americană de Chimie etc. A fost, de asemenea, vicepreședinte onorific al Asociației Naționale pentru Terapii Complementare din România. Printre volumele pe care le-a publicat de-a lungul carierei sale se numără *Arta divinației*, *Enciclopedia fenomenelor paranormale și științelor oculte*, *Cabala*, *Cristaloterapia*, *Pendulul magic*.

M I S T I C A

CUPRINS

Introducere	7
Noțiuni introductive	12
Oracolul	21
Semnificația unor noțiuni întâlnite în textul Cărții Schimbărilor	39
Astrologia Yì Jīng-ului	42
Ciclul de 60 de ani	58
Hexagramele	102
1 - Qián	103
2 - Kūn	107
3 - Tún	112
4 - Mēng	115
5 - Xū	119
6 - Sòng	123
7 - Shī	127
8 - Bī	131
9 - Xiǎo chù	134
10 - Lǚ	138
11 - Tài	141

12 - Pǐ	145
13 - Tóng rén	149
14 - Dà yǒu	152
15 - Qiǎn	156
16 - Yù	159
17 - Suí	163
18 - Gǔ	166
19 - Lín	170
20 - Guan	173
21 - Shì Kè	176
22 - Bì	180
23 - Bō	183
24 - Fù	186
25 - Wú wàng	190
26 - Dà chù	194
27 - Yí	197
28 - Dà guō	201
29 - Kǎn	204
30 - Lī	207
31 - Xián	211
32 - Héng	214
33 - Dùn	218
34 - Dà Zhuàng	222
35 - Jìn	225
36 - Míng Yí	228
37 - Jiā rén	231
38 - Kuí	235
39 - Jian	239
40 - Jiě	242
41 - Sǔn	246
42 - Yì	250
43 - Kuài	254

44 - Gou	258
45 - Cuì	261
46 - Shēng	265
47 - Kùn	268
48 - Jǐng	272
49 - Gé	275
50 - Dǐng	279
51 - Zhèn	283
52 - Gěn	287
53 - Jiàn	290
54 - Guī mèi	293
55 - Fēng	297
56 - Lù	301
57 - Xùn	304
58 - Duì	308
59 - Huàn	311
60 - Jié	314
61 - Zhōng fú	317
62 - Xiǎo guo	321
63 - Jì jì	325
64 - Wèi jì	328
Observații despre Trigrame	332
Tabelul pentru identificarea Hexagramelor	337

NOTIUNI INTRODUCTIVE

În cele ce urmează vom încerca, prin prezentarea câtorva noțiuni elementare de filozofie, să-l ajutăm pe cititor care are pentru prima oară *Cartea Schimbărilor* în mână. Să încercăm deci să ne apropiem mai mult de legătura dintre *Cartea Schimbărilor* (pe care o vom denumi în lucrare sub toate cele trei nume cunoscute: *YīJīng*, *Cartea Schimbărilor* sau doar *Cartea*) și Calea (Tao). E drept, deja Lao Zi (filozof chinez antic, născut la 604 î.Hr., data morții incertă) ne-a atenționat: „Cel care știe nu vorbește, cel care nu știe vorbește“ - despre Cale. Totuși, conștienți de imperfecțiunea noastră, trebuie să schițăm în câteva cuvinte legătura Cărții cu legile superioare, deoarece fără acestea s-ar găsi că „semnele sfinte“, Hexagramele (*Guà*), formează un amestec neinteligibil de fraze. Or, în acest caz ar fi o sminteală să acuzi tratate întregi dedicate Cărții și să te bazezi în decizii tot pe Carte.

Conform vechilor concepții chinezești, înainte și deasupra tuturor se află Legea (Universală), Țelul Suprem, Unicul și Eternul, care este însuși continuul, cu toate că este

permanent în schimbare; unic, dar și total în același timp. Din el provin toate și tot în el se întorc, de când e lumea; cu toate că nimic nu ieșe din el, nimic nu pleacă spre el. Nu poate fi apucat, dar el este totul. Este o noțiune atât de abstractă care în multe puncte de vedere se apropie de omniprezentul Dumnezeu, dar este mult mai impersonal.

Semnul cel mai evident al Absolutului și Unicului în lume este Schimbarea (*Yǐ*) neconitenită. Deoarece toate se mișcă, se schimbă neconitenit de la momentul producerii lor până la cel al dispariției, e mai corect să vorbim de Schimbare decât de schimbări (cuvântul chinez putând fi tradus în ambele moduri).

Schimbarea este permanentă, dar nu haotică, ea este în valuri, condusă de forțele ordonatoare dinspre trecut spre viitor. Ca o manifestare a forțelor superioare ordonatoare, lucrurile (în esență lor) pot fi de două feluri: de tip YANG și de tip YIN. Această dualitate fundamentală se referă și la forțele care acționează: există curente YANG, precum există și curente YIN.

YANG este principiul cerului, activ, pozitiv, masculin, solid, puternic, strălucitor, extern, superior (în spațiu), dinamic etc. YANG este principiul spiritului.

YIN este principiul opus/complementar lui YANG, reprezintă pământul, pasivul, negativul, femininul, moalele, slabul, întunecosul, frigul, inferiorul (în spațiu), staticul etc. YIN este principiul material.

Este important de știut că aceste două principii sunt de valoare și rang egale.

Aprofundând puțin această dualitate fundamentală, vom vedea că și *Cartea Schimbărilor* se bazează tot pe aceasta. Combinând trei asemenea principii elementare, se obțin Trigramele în număr de 8 (2^3). Prin suprapunerea a două

Trigrame se obțin Hexagramele în număr de 64 (2^6), cu ajutorul cărora putem obține 4096 (2^{12}) de răspunsuri, sfaturi de la Carte. Această cifră de 4096, conform practicii multimilenare este suficientă pentru a da răspunsuri destul de nuanțate în cazul deciziilor importante.

Simbolurile de bază

Întrucât în lumea noastră principiile YIN și YANG reprezintă moliciunea și respectiv duritatea, semnele de bază ale Yì Jīng-ului fac trimitere la acestea:

YANG = linie continuă

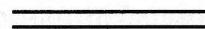
YIN = linie discontinuă

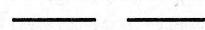
Aceste simboluri simple sugerează bărbatul și femeia, întinderea și restrângerea, parul și imparul, cerescul și pământeanul etc.

Prin suprapunerea a două asemenea simboluri se obțin cele patru semne duble:

YANG cel bătrân

YANG cel Tânăr

YIN cel bătrân

YIN cel Tânăr

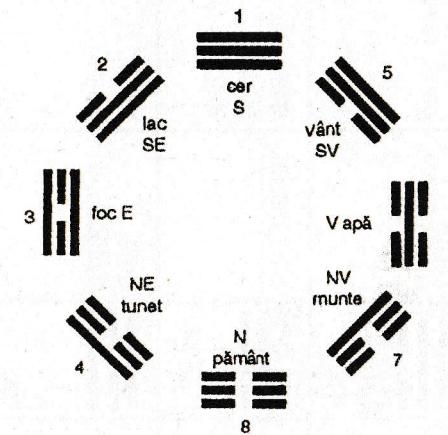
Prin introducerea unei a treia linii se obțin cele opt Trigrame (bā guà), atribuite împăratului legendar Fu Xi. Deoarece acestea poartă o semnificație mai voalată, extrem-orientalii le-au asociat imagini culese mai mult din natură, dintre care o parte le prezentăm în cele ce

urmează, iar pe altele le veți găsi în anexa intitulată „Remarci despre Trigrame“.

Familia Trigramelor

8							1
	= = =						= = =
		KŪN					QIÁN
		mama					tatăl
2		3	5	7	6	4	
	= =	= =	= =	= =	= =	= =	
	DUÌ	LÍ	SUN	GĚN	KĀN	ZHÈN	
	mezina	sora	sora	mezinul	băiatul	băiatul	
		mijlocie	cea mare		mijlociu	cel	
							mare

Ordinea Trigramelor după Fu Xi

Principalele semnificații ale Trigramelor

Nr.	Trigramă	Pozitija familiară	Analogii	Proprietăți importante	Alte semnificații
1	QIĀN Cer	Tatăl	cerul, rece	creativă, activ, solid, luminos	cap, cal, print, sur, piatră prețioasă, gheată, uscat, rotund, roșu
2	DUÌ Lac	Sora mezină	mlașină, ploaie, toamnă	plin de bucurie, plăcut	berbec, bucurie, metresă, datore, duritate, gură, hotăfare necesară separării sau unirii, albastru-verzui, răspândirea cunoștințelor
3	LÍ Foc	Sora mijlocie	fulger, zi, soare	frumos, atârnat, atașat	foc, lumina solară, ochi, luptător, armă, lumea de dincolo, carapace, șarpe, fazan, fruct din pom, galben, conștiințe
4	ZHÈN Tunet	Fratele cel mare	tunet, pericol	mobil, excitant, activ	mișcare, neliniște, grabă, picioare, soc, reințarcere la viață, tobă, corb, dragon, galben-inchis

Nr.	Trigramă	Pozitija familiară	Analogii	Proprietăți importante	Alte semnificații
5	SUN Vânt	Sora cea mare	pom	bînd, pătrunzător	muncă, vână, ridicare, avansare și renunțare, căștig apropiat, intrare, găină, pulpă, alb
6	KĀN Ape	Fratele mijlociu		Luna, iarna, nor și stăint-o adâncitură, emoțional	acoperitor, periculos
7	GĒN Munte	Mezinul	calm de vânt, zgromot surd, esență fizică a omului	încăpătanat, nemîscabil, pervers	possibilitate, secret ascuns, cădere, lovitura soartei, neliniște interioară, ureche, porc, roșeteajă pe față, coarda arcului, motiv de dure
8	KŪN Pământ	Mama	pământ, căldură, esență pământească a omului	înciderea usii, prelat, mână, poteca din dreapta, pistănică, stabilitate, degetul mare, nas, câine	bou, bură, topor, multime, cătușă, materie, sac, muscă, copil, aparență, uniformitate, negru

Este interesant de observat mai îndeaproape simbolistica acestor Trigrame: mezina și mezinul dau o impresie mai mare de soliditate, având la bază YIN cel bătrân, respectiv YANG cel bătrân (semnele se citesc de jos în sus!); pe când frații lor mai mari sunt deja în schimbare, deoarece au la bază două Linii opuse. Ce mai este interesant: Trigramele fetelor au două Linii YANG, iar cele ale băieților, două Linii YIN.

Prin suprapunerea a două Trigrame se ajunge la cele 64 de Hexagrame, adică semnele sfinte din Carte, compuse din şase Linii. Studiul și înțelegerea sensurilor și relațiilor lor interne este o problemă complicată. Confucius (551-479 î.Hr.) spunea: „Dacă aş mai trăi mulți ani, atunci 50 i-aș consacra studiului Yì Jīng-ului, deoarece în urma acestui studiu omul poate evita pericole mari“. Fapt este că s-a ocupat intens de Cartea Schimbărilor și, probabil, a scris mai multe comentarii la ea. Primul lucru ce trebuie sătut despre Hexagrame este că citirea lor se face asemănător cu Trigramele, de jos în sus! Așadar, prima Linie a Hexagramei este cea mai de jos, iar a șasea, cea mai de sus.

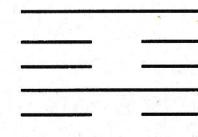
O altă regulă importantă, mai mult intuitivă: totdeauna trebuie să avem în față noastră faptul că nicio Hexagramă nu formează o afirmație închisă, nerezolvabilă, formată dintr-un singur cuvânt. Numele pe care îl au Hexagramele este doar una dintre posibilitățile de citire a hieroglifici ce le reprezintă și folosește doar ca bază asociativă. Este bine a privi Hexagramele ca desene trepidante, pline de dinamică internă (nu ca litere!), al căror sens poate fi apreciat destul de bine pornind de la Trigramele componente, iar fenomenele lor interioare pot fi înțelese mai bine cu ajutorul explicațiilor Liniilor.

Trigramele legate într-o Hexagramă pot fi armonice sau contrare, se pot completa reciproc sau pot fi în relații indiferente. O altă cheie a interpretării este dată tocmai de studiul relațiilor dintre Trigramele componente, de atragerea sau respingerea dintre ele, privite prin prisma întrebării la care se aşteaptă răspuns (în cazul folosirii Cărții pentru Oracol).

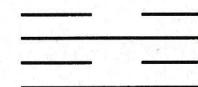
În studiul unei Hexagrame trebuie să ne debarasăm de concepția că o Linie superioară ca poziție le domină pe cele de dedesubtul ei. E mai corect să privim ca și când Liniile superioare dintr-o Hexagramă ne ajută să înțelegem modul de derulare în timp a răspunsului concentrat în ea.

În cadrul unei Hexagrame, Liniile 1 și 4, Liniile de bază ale celor două Trigrame componente, sunt de o importanță deosebită, în special în ceea ce privește conținutul obiectiv al răspunsului. Liniile 2 și 5, Liniile de mijloc ale celor două Trigrame, ne dău indicații privind relația dintre cauza celui care întrebă și alți oameni.

Linii de închidere

Linii de mijloc

Linii de bază

După Confucius, perfecțiunea Cărții Schimbărilor rezidă tocmai în aceea că fiecare Semn sfânt conține atât calea rațională a cerului, cât și a omului și a pământului. Aceasta deoarece Liniile 5 și 6 sunt atribuite cerului, voinței superioare, țelului îndepărtat; Liniile 3 și 4 se atribuie omului care își caută locul; iar Liniile 1 și 2 sunt atribuite pământului, forțelor vieții materiale.

Aceeași împărțire o regăsim și în Trigrame, unde Linia de sus este atribuită cerului, cea din mijloc omului, iar cea de bază pământului.

Liniile pare (2, 4, 6) au în Hexagramă un caracter YIN, iar cele impare (1, 3, 5) au un caracter YANG. Astfel, dacă o Linie YANG se găsește pe locul al treilea, se spune că ea este pe loc potrivit, ceea ce îi întărește forța. Aceeași Linie YANG, dar pe al patrulea loc, poate purta chiar posibilitatea unei răniri, a slăbirii, fiind pe un loc nepotrivit.

În privința relațiilor de vecinătate între Linii,

- dacă o Linie YANG este deasupra unei Linii YIN, indică forță;

- o Linie YANG între două Linii YIN este imaginea căderii;

- o Linie YANG sub Linii YIN indică soc, mișcare;

sau

- o linie YIN deasupra unor linii YANG indică satisfacția;

- o Linie YIN între două Linii YANG reprezintă imaginea apropiierii;

- o Linie YIN sub Linii YANG sugerează cedare.

ORACOLUL

*Un om care și-a exersat mintea
să cunoască maximul cunoaște
Natura.
Cunoscând natura, el cunoaște
cerul.*

Mencius

Un Oracol este prin definiție previziunea viitorului și implică un destin predeterminat care limitează dorința liberă. Implicarea, care din punct de vedere filozofic este anatema în Vest, înseamnă că viitorul e pus în față și predeterminat, iar omul nu are libertatea să-și schimbe destinul. *Yi Jing*-ul, ca oracol, este unic; nu ne anunță că ceva urmează să se întâmple neapărat, în mod fatidic. Ea conduce atenția celui care pune întrebarea spre alternative și consecințele posibile ale acțiunii sale dacă alege o cale în locul alteia. Dacă oracolul dorește să ne conducă într-o

anumită direcție sau printr-un canal anume, ne va spune că pe el s-ar conduce însuși Omul Superior sau ne comunică spusele Înțeleptului. Pe această cale subtilă acțiunile noastre sunt direcționate spre un țel pozitiv, lăsându-ne în același timp voința liberă să aleagă în final destinul nostru. Natural, putem decide să nu acționăm conform indicațiilor Înțeleptului și să urmăm orice altă cale dorim.

O diferență majoră între sistemul de oracol al Yì Jīng-ului și alte oracole este că cel care pune întrebarea rămâne independent de oracolul însuși. Răspunsurile Cărții îl forțează pe cel care întrebă să se îndrepte înapoi spre el însuși în timpul interpretării răspunsului, obținând o interpretare proprie, complet independentă de orice circumstanță exterioară (cum ar fi darurile profetice ale unui medium). Astfel, tendințele umane, cum sunt dramatizarea inconștientă sau influențele pe care un călugăr oracol le-ar putea avea, sunt evitate. Cel care consultă Yì Jīng-ul nu consultă un medium uman, ci o serie de simboluri universale sau comentarii și texte care stimulează percepția și intuiția sa proprie de a interpreta răspunsul. Răspunsul dat de Carte se poate considera, deci, ca fiind un răspuns direct al universului sau, în ultimă instanță, al condiției universale.

Chinezii antici nu au încercat niciodată să explice Yì Jīng-ul în termeni științifici. Ei presupuneau, mai presus de orice îndoială, că totul în univers este interconectat în mod intim și că există o armonie în cicluri și tendințe. Această concepție este descrisă de SIU în cartea sa *Omul cu multe calități: O moștenire a Yì Jīng-ului*. Chinezii sunt convinși că „dacă îmi mișc mâna la dreapta, orice în univers se mișcă de asemenea“. Astfel, „este natural - spune SIU - când se pune în mod ceremonios o întrebare, universul va

răspunde... În orice moment dat, orice se potrivește în calea specifică a momentului.“

Pentru chinezi Yì Jīng-ul nu este doar o metodă de divinație, ci o cale spre universalitate, spre straturi psihice adânci ale grupului și ale individului.

Interrogarea și interpretarea oracolului

La prima luare în mână și lecturare a Cărții, cititorul are tendința de a o pune deoparte ca neinteligibilă. Dar el trebuie să fie conștient că orice înțelegere cere timp și efort. Sensul considerat astăzi de cineva ca imposibil, obscur, mâine poate deveni strălucitor de clar; după ce s-a obținut ceva experiență, răspunsurile pot fi privite într-o cu totul altă încadrare. Aceasta este, la urma urmei, marea valoare a Cărții. Ea dezvoltă gândirea celui care o folosește și creează o dimensiune complet nouă în interiorul său (pot spune chiar că îi reformează în bine spiritul), cu care să încerce să înțeleagă lumea. Studiul Yì Jīng-ului durează luni și luni, mulți au studiat-o o viață întreagă, dar de fiecare dată ea ne înfățișează o imagine, o interpretare, o idee, un răspuns nou. Celor familiarizați cu gândirea extrem-orientală, cu filozofii și concepții ca Zenul, Taoismul etc. le va fi mai ușor să folosească și să înțeleagă Cartea. Sfatul principal este de a ține mintea deschisă, curată și de a lăsa joc liber inițiativei. Nu strică o incursiune, în paralel, în filozofiile amintite mai sus. Studiul lor nu poate fi decât benefic celui care are Cartea în mână.

J. Legge (unul dintre marii sinologi, erudit al Cărții) spune că cel care vrea să consulte Cartea trebuie să se implice în „atmosfera de vis“ a ei. R. Wilhelm (un alt mare sinolog) afirmă însă că „nu toți sunt potriviti în mod egal

pentru a consulta oracolul. Aceasta cere o minte clară și liniștită, receptivă la influențele cosmice ascunse în modestele bețișoare de divinație.“

Unii sinologi afirmă că o folosire continuă a *Yi Jing*-ului va duce la o integrare permanentă a filozofiei sale în intimitatea ființei utilizatorului. SIU descrie aceasta astfel: „Cunoașterea explicită a pronunțării formale a Hexagramelor dispare în subconștientul său mai adânc. Eventual, pe măsură ce o persoană se maturizează în înțelepciunea sa, ea devine neatentă la propovăduirile concrete ale Hexagramelor și Spiritul *Yi Jing*-ului fuzionează cu ființa sa. Începând de atunci, acțiunile sale nu mai sunt anunțate de învățături, ci sunt stărnicite de armonia universală. Fiind una cu natura, el înțelege totul.“ De fapt, un astfel de om devine un Om Superior al *Yi Jing*-ului în armonie cu el însuși și cu universul.

Deci, revenind la titlul acestui paragraf, pentru o întrebare și interpretare corectă a oracolului, în primul rând cel care pune întrebarea trebuie să se implice în modul de gândire și de viață al extrem-orientalilor. Pentru început, întrebările adresate Cărții vor fi cât mai simple, chiar întrebări care nu admit decât două răspunsuri: da sau nu. Pe măsura câștigării experienței, a înțelegerei mai profunde a filozofiei Cărții, întrebările pot fi mai complexe.

Consultarea oracolului

Dintre multiplele modalități de folosire a *Yi Jing*-ului, consultarea oracolului reprezintă doar una dintre cele mai simple. E clar că cele 64 de texte sfinte sunt aceleași ori când, pentru orice consultant și în orice problemă. Deci Cartea Schimbărilor este în acest caz doar un intermedier, un

mijloc de a ajunge la rezultat și depinde cel mai mult de consultant, de comportarea acestuia dacă obține sau nu o indicație prețioasă.

Când interogatorul pune întrebarea și caută Hexagrama ce indică răspunsul – prin concentrare și meditație – intră în relație armonică cu acei curenți energetici care coordonază și problema sa. Astfel, nici pe deosebire nu se poate spune că obținerea unei anumite Hexagrame din cele 64 este un fenomen aleatoriu.

Să nu dau decât un singur exemplu: consultând oracolul asupra a două probleme foarte apropiate (al căror răspuns s-a dovedit ulterior același), la un interval de câteva luni și prin metode diferite (bețișoare, respectiv monede) am obținut aceeași Hexagramă de răspuns!

După cum vom vedea mai târziu, din Hexagrama obținută ca răspuns, una sau mai multe Linii sunt schimbătoare, fapt ce aduce după sine o mare varietate a sensurilor răspunsului. În final, interogatorul, din cele 4096 de simboluri posibile, ajunge la unul. Acesta însă nu reprezintă încă răspunsul dorit!

Aceasta deoarece consultantul ajunge la niște simboluri foarte concentrate, ce trebuie transformate în cuvinte, potrivite cazului și întrebării sale. În această activitate vor fi de ajutor cele prezentate în această primă parte a lucrării, împreună cu explicațiile de la fiecare Hexagramă. Cartea, deci, dă un ajutor, și nu o decizie!

Neîncrezătorul ar afirma: să nu ne aşteptăm deci la mai mult decât la aluzii încețoșate! Un om cu scaun la cap nici nu s-ar aştepta însă la o conducere de mâna, la răspunsuri certe.

Un sfat bun, indicarea direcției fluxurilor din interiorul evenimentelor, atenționarea asupra pericolelor care